МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

ADDITIONAL MUSICAL INSTRUMENT

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Додатковий музичний інструмент».

«01» 10 2025 р. 17 с.

Розробник: *Щербак Ігор Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Додатковий музичний інструмент»* розглянуто на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол № 3 від «01» 10 2025 р.

Завідувач кафедри *Оксана Стріхар*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Додатковий музичний інструмент»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Додатковий музичний інструмент»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Додатковий музичний інструмент»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від «29» 10 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Щербак І.В., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 7
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 12
7. Форми поточного та підсумкового контролю 13
8. Критерії оцінювання результатів навчання 16
9. Засоби навчання…. 17
10. Рекомендовані джерела інформації 17

ВСТУП

Анотація

Дисципліна «Додатковий музичний інструмент» обсягом 5 кредитів ECTS, у процесі її вивчення здобувачі вищої освіти формують професійний інтерес до проблем інструментального виконавства, системи теоретичних і практичних знань; оволодівають основними виконавськими вміннями та навичками гри на додатковому музичному інструменті для подальшого використання в майбутній професійній діяльності; розвивають комплекс музичних здібностей (гармонічний та поліфонічний слух, музично-виконавське мислення, музичну пам'ять, відчуття метро-ритму, виконавську волю тощо); засвоюють методичні настанови, які характерні для процесу початкового навчання гри на додатковому музичному інструменті; поступово і наполегливо ускладнюють технічну підготовку; вивчають закономірності використання правильної та раціональної аплікатури та основні етапи роботи над музичним твором; працюють над технікою читання з листа та ескізним вивченням творів на додатковому музичному інструменті; розвивають ініціативність, самостійність та творче мислення; набувають умінь виконання творів різних за стилями та жанрами, пісень шкільного репертуару, гармонізації мелодії, підбору акомпанементу; формують необхідні навички самостійної роботи над педагогічним та концертним репертуаром; ознайомлюються з педагогічною спадщиною відомих музикантів в галузі інструментального виконавства.

Ключові слова: музичний інструмент, гама, етюд, аплікатура, технічні труднощі, акомпанемент, засоби музичної виразності, художній образ.

Abstract

The discipline "Additional Musical Instrument" with a volume of 5 ECTS credits, in the process of its study, higher education seekers form a professional interest in the problems of instrumental performance, a system of theoretical and practical knowledge; master the basic performance skills and skills of playing an additional musical instrument for further use in future professional activities; develop a set of musical abilities (harmonic and polyphonic hearing, musical-performance thinking, musical memory, sense of meter and rhythm, performance will, etc.); learn methodological guidelines that are characteristic of the process of initial training in playing an additional musical instrument; gradually and persistently increase the complexity of technical training; study the patterns of correct and rational fingering and the main stages of working on a musical piece; work on sight-reading technique and sketching pieces on an additional musical instrument; develop initiative, independence, and creative thinking; acquire the skills to perform works of different styles and genres, songs from the school repertoire, harmonize melodies, and select accompaniment; develop the necessary skills for independent work on the pedagogical and concert repertoire; become familiar with the pedagogical legacy of famous musicians in the field of instrumental performance.

Key words: musical instrument, scale, etude, fingering, technical difficulties, accompaniment, means of musical expression, artistic image.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Електронний адрес РПНД на сайті Університету

Індивідуальне науково-дослідне завдання
–

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="9">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;
самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="6">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: виконавська</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: оволодіти основними виконавськими вміннями та навичками гри на додатковому музичному інструменті для подальшого використання в майбутній професійній діяльності.

Завдання курсу:

- опанувати технікою гри на додатковому музичному інструменті;
- засвоїти основні аплікатурні принципи гам, арпеджіо, акордів та технічних прийомів;
- оволодіти інтерпретаційними уміннями та засвоїти методи роботи над музичним твором;
- розвивати комплекс музичних здібностей (гармонічний та поліфонічний слух, музично-виконавське мислення, музичну пам'ять, відчуття метро-ритму, виконавську волю);
- прищеплювати навички читання нот з аркуша, гри нескладних творів на слух, акомпанування, транспонування тощо;
- формувати сценічну культуру та артистизм.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1. Музично-виконавська компетентність: здатність володіти базовими технічними навичками гри на музичному інструменті, розуміти принципи звукоутворення, штрихів, артикуляції, ритму та інтонації; уміння самостійно відтворювати нескладні музичні твори.
2. Культурно-естетична компетентність: здатність сприймати, розуміти й оцінювати музику як явище культури; усвідомлення її виховного, естетичного й комунікативного потенціалу; розвиток музичного смаку, емоційної чутливості та творчого мислення.
3. Комунікативно-творча компетентність: здатність реалізовувати себе в сольних, колективних і творчих формах музикування (ансамблеве виконання, акомпанемент, участь у художніх заходах), виявляти ініціативу, естетичний смак і здатність до самовираження через музику.

5. Програма навчальної дисципліни

3-й семестр

Модуль 1. **Формування інструментально-виконавських умінь і навичок у процесі опанування додаткового музичного інструменту**

Змістовий модуль 1. Інструктивний матеріал

Тема 1. Ознайомлення з музичним інструментом.

1. Конструкція та принцип звукоутворення інструмента: огляд основних частин, матеріалів і впливу на тембр.
2. Правильна посадка й тримання інструмента, налаштування та базові положення рук/тулуба для забезпечення ергономіки й профілактики травм.
3. Первинні прийоми звуковидобування: постановка апарату (дихання/пальці/смичок/удар), отримання чистого звучання на відкритих тонах.
4. Знайомство з елементарним репертуаром: розбір простих мелодій, вправ на інтонацію й ритм, перша імпровізована гра в супроводі метронома.

Література [2]; [6]; [7].

Тема 2. Набуття важливих технічних навичок.

1. Технічні вправи для розвитку основних моторних навичок: послідовні та ритмічні гамові вправи, арпеджіо, лінійні піруети (зростаючого рівня складності).
2. Робота над інтонацією й чистотою звуку: вправи з подвійними нотами, інтервальні тренування, гра з камертонами/плектофонними підказками, використання метронома для стабілізації пульсу.
3. Артикуляція і штрихова техніка: відпрацювання різних прийомів (легато, стаккато, акценти тощо), динамічні варіації і контроль звукової атаки.
4. Інтеграція техніки в музичний контекст: робота над короткими етюдами або фрагментами творів з акцентом на застосування опанованих технічних прийомів у виразному виконанні.

Література [2]; [6]; [7].

Змістовий модуль 2. Технічний матеріал

Тема 1. Гами, арпеджіо, акорди.

1. Ознайомлення з техніко-методичними принципами виконання гам, арпеджіо та акордів; визначення їх ролі у формуванні виконавської майстерності.
2. Відпрацювання різних типів гам (мажорних, мінорних, хроматичних) із дотриманням правил аплікатури, штрихів і рівності звучання.
3. Практичне опанування арпеджіо та акордів у різних тональностях; формування координації рухів і плавності переходів між позиціями.
4. Використання вивчених технічних елементів у коротких музичних вправах або фрагментах творів; розвиток тембрової гнучкості й динамічного контролю.

Література [1]; [4]; [8].

Тема 2. Опрацювання етюду.

1. Аналітичний розбір етюду: визначення його технічних і художніх завдань, особливостей фактури, ритмічної та гармонічної структури.
2. Робота над технічними труднощами: поступове уповільнене виконання, поділ на фрази, корекція аплікатури та звуковедення.

3. Формування художньо-образної інтерпретації етюду: динамічні відтінки, фразування, логіка кульмінаційних моментів.
4. Інтеграція технічних і художніх аспектів у цілісному виконанні твору; самооцінка результату та індивідуальні рекомендації викладача.

Література [1]; [4]; [8].

Змістовий модуль 3. Технологічні засади музикування

Тема 1. Формування навичок гри одноголосних п'єс шляхом читання з аркуша.

1. Ознайомлення з принципами читання нотного тексту з аркуша: орієнтація на ключ, розмір, ритм і темп твору.
2. Виконання простих одноголосних мелодій у повільному темпі з дотриманням точної ритміки та інтонаційної чистоти.
3. Розвиток зорово-рухової координації та навичок миттєвого розпізнавання інтервалів і нотних фраз під час гри.
4. Практичне застосування навичок читання з аркуша у виконанні коротких дитячих п'єс та адаптованих зразків шкільного репертуару.

Література [2]; [3]; [6].

Тема 2. Опрацювання танців і шкільних пісень.

1. Аналіз художньо-виразних засобів танців і пісень (ритмічні формули, метрична організація, характер і темп).
2. Опрацювання фактури акомпанементу та мелодичної лінії; формування навичок координації обох рук (для поліфонічних інструментів).
3. Робота над виразністю виконання: динаміка, артикуляція, фразування відповідно до жанрових особливостей.
4. Виконання пісень і танців у темпі, близькому до концертного.

Література [2]; [3]; [6].

Змістовий модуль 4. Акомпаніаторські засади музикування

Тема 1. Основні етапи освоєння акомпанементу пісні шкільного репертуару.

1. Ознайомлення зі структурою пісні шкільного репертуару: форма, мелодичні особливості, тональність, темп і характер.
2. Аналіз гармонічної основи пісні та добір відповідних акордів для акомпанементу.
3. Відпрацювання фактурних моделей акомпанементу (бас + акорди, арпеджіо, ритмічні малюнки).
4. Поєднання мелодії та акомпанементу у виконанні; узгодження темпу, динаміки й фразування.

Література [3]; [5]; [7].

Тема 2. Гармонізація супроводу шкільних пісень і мелодій.

1. Визначення тонального плану та побудова гармонічної послідовності на основі функцій T–S–D–T.
2. Використання різних видів акордів (трискладові, септакорди, звернення) для створення виразного супроводу.
3. Практичне застосування гармонізації до мелодій дитячих пісень з урахуванням стилістичних особливостей.
4. Виконання гармонізованої пісні або мелодії з акомпанементом.

Література [3]; [5]; [7].

Змістовий модуль 5. Художній репертуар

Тема 1. Опрацювання різнохарактерних п'єс (народних, класичних, сучасних).

1. Ознайомлення зі змістом, стилем і жанровими особливостями п'єси; визначення технічних і художніх завдань.

2. Аналіз форми, гармонічної структури, фактури та засобів музичної виразності.
3. Відпрацювання технічних елементів (аплікатура, динаміка, штрихи, педалізація, міховедення тощо) відповідно до стилю твору.
4. Інтерпретація п’єси у виконавському процесі: формування художнього образу, цілісне виконання твору.

Література [2]; [6]; [9].

Тема 2. Вивчення напам’ять різнохарактерних п’єс.

1. Аналіз структури п’єси для раціональної організації запам’ятовування (форма, мотиви, періоди).
2. Засвоєння музичного матеріалу за етапами: слухове, моторне, зорове й аналітичне запам’ятовування.
3. Закріплення тексту твору в пам’яті шляхом повторного виконання з урахуванням темпу та виразності.
4. Виконання п’єси напам’ять з елементами сценічної подачі, самоконтролю та артистичної виразності.

Література [2]; [6]; [9].

Тематичний план навчальної дисципліни

3-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1. Формування інструментально-виконавських умінь і навичок у процесі опанування додаткового музичного інструменту										
Змістовий модуль 1. Інструктивний матеріал										
Тема 1. Ознайомлення з музичним інструментом	15	4	2	–	9	15	1	–	–	14
Тема 2. Набуття важливих технічних навичок	15	2	4	–	9	15	1	–	–	14
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Змістовий модуль 2. Технічний матеріал										
Тема 1. Гами, арпеджіо, акорди	15	4	2	–	9	15	1	–	–	14
Тема 2. Опрацювання етюду	15	2	4	–	9	15	1	–	–	14
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Змістовий модуль 3. Технологічні засади музикування										
Тема 1. Формування навичок гри одноголосних п’єс шляхом читання з аркуша	15	4	2	–	9	15	1	1	–	13
Тема 2. Опрацювання танців і шкільних пісень	15	2	4	–	9	15	1	1	–	13
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Змістовий модуль 4. Акомпаніаторські засади музикування										
Тема 1. Основні етапи освоєння акомпанементу пісні шкільного репертуару	15	4	2	–	9	15	–	1	–	14
Тема 2. Гармонізація супроводу шкільних пісень і мелодій	15	2	4	–	9	15	–	1	–	14
Разом за змістовим модулем 4	30	6	6	–	18	30	–	2	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	–	2	–	28

Змістовий модуль 5. Художній репертуар										
Тема 1. Опрацювання різнохарактерних п’єс (народних, класичних, сучасних)	15	4	2	–	9	15	–	1	–	14
Тема 2. Вивчення напам’ять різнохарактерних п’єс	15	2	4	–	9	15	–	1	–	14
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6	–	18	30	–	2	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	–	2	–	28
Разом за курсом	150	30	30	–	90	150	6	6	–	138

Теми семінарських занять
3-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Ознайомлення з музичним інструментом	2	–
2	Набуття важливих технічних навичок	4	–
3	Гами, арпеджіо, акорди	2	–
4	Опрацювання етюду	4	–
5	Формування навичок гри одноголосних п'єс шляхом читання з аркуша	2	1
6	Опрацювання танців і шкільних пісень	4	1
7	Основні етапи освоєння акомпанементу пісні шкільного репертуару	2	1
8	Гармонізація супроводу шкільних пісень і мелодій	4	1
9	Опрацювання різнохарактерних п'єс (народних, класичних, сучасних)	2	1
10	Вивчення напам'ять різнохарактерних п'єс	4	1
	Разом	30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – ***1-2 год. / 1 заняття***;
- підготовка самостійних завдань – ***1-4 год. / 1 проєкт;***
- анотація до творів, що вивчаються – ***10 год. / 1 робота;***
- підготовка до контрольних заходів – ***10 год. / 1 захід.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	6
2	Підготовка самостійних завдань	40	102
3	Анотація до творів	10	20
4.	Підготовка до контрольних заходів	10	10
	Разом	90	138

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на практичних заняттях:
   – практична робота;
   – робота в групах;
   – репродуктивний;
   – фронтальне опитування;
   – частково-пошуковий метод;
   – опрацювання дискусійних питань;
   – пояснювально-ілюстративний метод.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- виконання на інструменті творів, що вивчаються;
- виконання на інструменті самостійних завдань;
- анотація до творів;
- контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), контрольна робота (максимально 90 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 10 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Практичні заняття		**Критерії оцінювання**
денна	**заочна**	
2	10	Репертуар освоєний у повному обсязі; здобувач демонструє вільне володіння інструментом, програма виконана яскраво, художньо, в певному стилі, без помилок і зупинок.
1,5	8	Репертуар освоєний у повному обсязі; студент демонструє гарне володіння інструментом, програма виконана яскраво, художньо, з незначною кількістю артикуляційних або штрихових помилок, без зупинок.
1	6	Репертуар освоєний не в повному обсязі, здобувач демонструє слабке володіння інструментом, програма виконана зі значною кількістю текстових помилок.
0,5	3	Репертуар не освоєно, студент демонструє вкрай слабке володіння інструментом, програма виконана з великою кількістю текстових помилок.
0	0	Програма не виконана
		Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (ДФН - 15 відповідей по 2 бали, 30 балів ЗФН - 3 відповіді по 10 балів).

Самостійна робота	Критерії оцінювання
2	Самостійні завдання репертуару освоєні у повному обсязі; здобувач демонструє вільне володіння інструментом, виконавська інтерпретація яскрава, без помилок і зупинок; впевнено передано образно-художній зміст кожного твору. Студент систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки.
1,5	Самостійні завдання репертуару освоєні у повному обсязі; студент демонструє гарне володіння інструментом, програма виконана музично, художньо, з незначною кількістю штрихових або ритмічних помилок, без зупинок.
1	Самостійні завдання репертуару освоєні не в повному обсязі, здобувач демонструє слабке володіння інструментом, програма виконана із значною кількістю текстових помилок.
0,5	Самостійні завдання репертуару не освоєно, студент демонструє вкрай слабке володіння інструментом, програма виконана з великою кількістю текстових помилок.
0	Програма не виконана
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 робіт по 2 бали ДФН, ЗФН).

Анотація до творів	Критерії оцінювання
10	Студент вільно володіє методами опрацювання мистецтвознавчої та музикознавчої літератури, узагальнення і аналізу музичного матеріалу, орієнтується в методах аналізу творів. Використовує професійну термінологію при здійсненні цілісного аналізу всього музичного твору, окремих його елементів. Вірно визначає виконавські труднощі в творах та шляхи їх подолання.
8	Студент вільно володіє методами опрацювання наукової літератури при аналізі музичних творів, добре орієнтується в методах музикознавчого аналізу, виконує завдання в установлений термін, допускає незначні помилки при цілісному аналізі творів, грамотно акцентує на художньо-виконавських труднощах, але не завжди вірно намічає шляхи їх подолання.
6	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду діяльності; при мистецтвознавчому аналізі творів наводить в цілому правильну інформацію, але при музикознавчому аналізі використовує не всі методи; допускає помилки при аналізі структури творів, не завжди вірно визначає шляхи подолання художньо-технічних труднощів, на середньому рівні володіє термінологією музичного мистецтва.
4	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду діяльності; при аналізі творів допускає суттєві помилки, не вміє самостійно визначати шляхи подолання художньо-технічних труднощів, не достатньо володіє термінологією.
2	Студент виконує роботу на кожному з етапів з методичною допомогою викладача.
0	Студент не виконує роботу
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (1 анотація 10 балів ДФН, ЗФН).

Контрольна робота	Критерії оцінювання
10	Студент емоційно, художньо переконливо та технічно довершено виконав репертуар згідно вимог навчальної дисципліни. У ході виконання студент долає технічні труднощі, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.
8	Студент добре знає художньо-навчальний репертуар, але ж виконує його без відповідної емоційності. У ході виконання студент долає технічні труднощі, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу, але наявні незначні виконавські огріхи.
6	Студент добре виконує художньо-навчальний репертуар, але представлення елементу музичної тканини не сприяє розкриттю художньо-образного змісту композиції або порушує його цілісність; трапляються виконавські огріхи.
4	Студент засвоїв частково, фрагментарно художньо-навчальний репертуар та припускається помилок щодо нотного тексту виконуваних п’єс; трапляються суттєві виконавські огріхи.
2	Студент випускає, втрачає при виконанні певні мотиви, а то й фрази виконуваних п’єс; трапляється значна кількість виконавських помилок різного роду.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів для ДФН і ЗФН.

3-й семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бали = 30 балів	3х10 бали = 30 балів
Самостійна робота	15х2 бали = 30 балів	15х2 бали = 30 балів
Анотація до творів	3х10 бали = 30 балів	3х10 бали = 30 балів
Контрольна робота	1х10 балів= 10 балів	1х10 балів= 10 балів
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

3-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ2	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ3	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ4	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ5	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
Анотація до творів			30	Анотація до творів	30
Контрольна робота			10	Контрольна робота	10
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			**100**	**Сума**	**100**

9. Засоби навчання

Для практичних занять використовуються: технічні засоби (ноутбук і смартфони з доступом до інтернету, метроном, пюпітр); програмне забезпечення (Sibelius, MuseScore, Finale, Dorico, LilyPond); нотний матеріал; музичні інструменти (фортепіано/кнопковий і клавішний акордеон/гітара); методичні матеріали; мультимедійні презентації, відео- та аудіо-матеріали, онлайн-ресурси (концертні виступи видатних виконавців, майстер-класи викладачів і музикантів з інструментального виконавства); електронні ресурси.

Для самостійної роботи: методичні рекомендації, посібники, довідники, наукова література (статті, дисертації, монографії), бібліотечний фонд, онлайн-ресурси (спеціалізовані музичні платформи, веб-сайти з навчання на музичних інструментах, форуми для обміну досвідом).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навч.-метод. посіб. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Михайленко М. Методика викладання гри на шестиструнній гітарі. Київ: Книга, 2003. 248 с.
3. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина І: навч.-метод. посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. 318 с.
4. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина ІІ: навч.-метод. посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2020. 212 с.
5. Теорія і практика акомпанементу : навч.-метод. посіб. / заг. ред Стотики І.Г. Мелітополь : МДПУ, 2018. 127 с.
6. Шукайло В. Ф. Шлях до майстерності піаніста : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. 206 с.
7. Щербак І. В. Додатковий музичний інструмент (акордеон/баян) : навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2022. 235 с.
8. Щербак І. В. Інструментальне виконавство з методикою викладання (акордеон/баян) Частина І: навч.-метод. посіб. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2023. 210 с.
9. Щербак І. В. Інструментальне виконавство з методикою викладання (акордеон/баян) для змішаної форми навчання. Частина ІІ: навч.-метод. посіб. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2024. 180 с.

Допоміжна література

1. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ спеціальності «Музичне мистецтво». К. : КУ ім. Бориса Грінченка, 2016. 160с.
2. Інструментальне виконавство : теорія, історія та практика : колективна монографія / В. А. Гусак та ін. Умань : «Візаві», 2016. 186 с.
3. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичний та естетичний аспекти) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2000. 18 с.
4. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: підручник. Львів, КІНПАТРІ ЛТД, 2014. 344 с.
5. Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва : монографія / О. І. Стріхар та ін. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2016. 300 с.
6. Скляров О. Д. Методика викладання курсу фортепіано (формування і розвиток виконавських навичок учнів). Харків, ХДАК, 2002. 192 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. https://academyart.org.ua/ (Національна академія мистецтв України).
2. https://composersukraine.org/index.php?id=19 (Національна спілка композиторів України)
3. https://imslp.org/wiki/Main_Page (Міжнародна бібліотека музичних партитур).
4. http://mari.kyiv.ua/ (Інститут проблем сучасного мистецтва НАМУ).
5. http://term.in.ua (Словник-довідник музичних термінів за книгами Ю. Є. Юцевича).
6. https://ukrainianlive.org/ukrainian-scores (Ноти українських композиторів).
7. https://www.europeana.eu/en (Спільний європейський простір даних для культурної спадщини).
8. https://www.facebook.com/ukrnotes.in.ua/ (Ноти українських композиторів).
9. https://www.loc.gov/ (Library of congress – Бібліотека Конгресу).
10. http://www.mutopiaproject.org (Mutopia Project – Ноти для всіх).
11. http://www.nbuv.gov.ua/ (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).
12. http://www.ukrbook.net (Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»).
13. https://nlu.org.ua (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого).
14. https://nibu.kyiv.ua (Національна історична бібліотека України).
15. https://knmau.com.ua/biblioteka/ (Бібліотека національної музичної академії України імені П.Чайковського).
16. https://lnma.edu.ua/ (Бібліотека Львівської національної музичної академії іменіні М.В.Лисенка).
17. https://vseosvita.ua/ (Платформа «Всеосвіта»: блог, вебінари, матеріали для вчителів, зокрема з використання інновацій).
18. https://ukrainianlive.org/composers (Українські композитори класичної музики).
19. https://mubis.com.ua (Музична бібліотека).
20. http://noni.org.ua/ (Національний академічний оркестр народних інструментів України).
21. https://nsou.com.ua/ (Національний симфонічний оркестр України).
22. https://ukrainianlive.org/ (Ukrainian Live Classic: перший мобільний додаток з українською класичною музикою).
23. https://www.genial.ly/ (Genially: платформа для створення інтерактивних презентацій, інфографіки, навчальних матеріалів).
24. http://www.mutopiaproject.org (Mutopia Project – Ноти для всіх).
25. https://vseosvita.ua/ (Платформа «Всеосвіта»: блог, вебінари, матеріали для вчителів, зокрема з використання інновацій).
26. https://www.nporchestra.com/ (Національний президентський оркестр).
27. https://www.symphonicband.org.ua/ (Національний академічний духовий оркестр України).
28. https://www.zpo.org.ua/ (Заслужений академічний оркестр України Зразково-показовий оркестр Збройних Сил України).